

En TOEN...

Een Toonzetters **TIJDLIJN** vol muzikale inspiratie door onze geschiedenis heen

250 TOT 65 MILJOEN JAAR GELEDEN

LESIDEE VOOR DE MIDDENBOUW

Zin in een actieve en swingende **BODYPERCUSSIE** met de klas? Zet [DEZE](#) video aan en doe meteen lekker mee! Leuk als energizer, afsluiter van de dag, als je bezig bent met Engelse les of ter introductie van het thema Dino's.

Dino's

Voor de kinderen van de **ONDERBOUW** de grappige spreektekst 'Ik ben oer'. Gebruik [DEZE](#) opname en laat iedereen vrij door de ruimte bewegen. Stap op tel 1 en 3 van de puls, begeleid met een meespeelritme:

Ik ben oer!

Spreektekst Ninya de Wever 2020

Ontstaan van de aarde – 4,6 miljard jaar geleden

Ontstaan aarde

Voor de **BOVENBOUW** – componeer challenge

Verdeel de klas in groepen van 3 á 4 leerlingen. Leg in het midden van de klas zoveel mogelijk instrumenten neer, laat de leerlingen ondertussen pen en papier pakken. Kijk samen naar [DEZE](#) video en laat leerlingen minimaal 5 woorden opschrijven die opvallen in de video. Deel na de video [DIT](#) werkblad uit. Op het werkblad vind je de componeer challenge over het ontstaan van de AARDE. Gebruik werkblad '[Drieluik](#)' om de eigen composities uit te werken. De opgeschreven woorden worden hierbij ook weer gebruikt!

Steentijd

STEENTIJD – 300.000 v Chr. - 2000 v Chr.

Speel met de **MIDDENBOUW** en **BOVENBOUW** mee met deze ritmische **STENENDANS** op de muziek van 'The Flintstones'. Elke leerling heeft 2 stenen nodig.

Laat elke leerling aan tafel zitten met de stenen voor zich.

Zet [DEZE](#) instructievideo op. Jullie kunnen meteen meedoen.

Bekijk met de **BOVENBOUW** deze HEERLIJKE video uit: **CAVEMAN - 'THE INVENTION OF MUSIC'**
Creëer net als in de video vanuit het niets een eigen muziekstuk met je klas

- Maak een ruime kring met de klas. Leg in het midden van de kring [DEZE](#) grafische woorden en afbeeldingen neer.
- Om de opdracht niet te abstract te maken, kun je gebruik maken van een backingtrack zoals [DEZE](#) voor wat meer ritmische ondersteuning.
- De leerlingen gebruiken hun stem of lichaam en geef enkele leerlingen klein percussie.
- Start zelf met het verklanken van een grafisch woord en laat de leerlingen er één voor één bijkomen (stapelen).
- Zingt of speelt iedereen? Tijd om te luisteren! Stap als dirigent **IN** de kring en luister naar wat er gebeurt. Hoor je een mooi idee bij een leerling? Geef dan structuur door een groepje leerlingen dit idee over te laten nemen. Je kan leerlingen ook een nieuwe woord geven, harder/zachter/of stop 'zetten'.
- Laat om de beurt een leerling **DIRIGEREN** die 1 ding mag veranderen door te spelen met de geluiden, klanken en ritmes die zijn ontstaan. Je kan meerdere dirigenten achter elkaar vragen. Bespreek achteraf wat en waarom de dirigent iets heeft veranderd aan het stuk.

OUDEID – GRIEKEN

3000 v Chr. tot 500 na Chr.

Kijk samen met de **BOVENBOUW** naar [DEZE](#) geweldige rap! In 3 minuten tijd leer je over 12 belangrijke Griekse goden.

Luisteropdracht bij deze video

Kijk eerst een keer naar de video met je klas. Deel vervolgens [DIT](#) werkblad uit en zet de video nogmaals aan. Laat de leerlingen het werkblad invullen. Wil je ook graag aan de slag met de rap? Laat de leerlingen het refrein meerappen, deze vind je ook op het werkblad!

Grieken

EN TOEN... Een Toonzetters TIJDLIJN

VOORBEELD WERKBLAD GRIEKSE GODEN

GRIEKSE GODEN – The Olympian CREW

VERBIND de namen van de goden met twee woorden die horen bij wie ze zijn of wat ze doen. Omkirkel de **TWEE** godinnen die wel genoemd worden maar waar niks over verteld wordt. Zet een muzieknoot bij de naam van de god van de muziek (geen woorden verbinden). Wie voeren de strijd om de 12de god te zijn? Trek een lijn tussen deze twee namen.

Wil je meer weten met de Olympian Crew, rap dan eerst: deze woorden mee. Oefen de woorden eerst even met elkaar.

GREEK GODS - CREW - YOU RHYMES THROUGH - WHAT WE DO

Gaat dit goed? Dan kun hele refrein meerappen

WE'RE JUST 12 GREEK GODS, THE OLYMPIAN CREW AND WE'D LIKE TO INTRODUCE OURSELVES TO YOU

WE'VE WRITTEN SOME RHYMES, AND WHEN WE'RE THROUGH, YOU'LL KNOW A LITTLE BIT MORE ABOUT WHAT WE DO

maya's 2000 v chr. tot 900 v chr.

VOOR DE ONDERBOUW EN MIDDEBOUW

- Om in de sfeer van dit prachtige lied te komen, bekijk [DEZE](#) video van het lied. Bespreek met elkaar de bewegingen, de aankleding, het decor, de melodie en het totale plaatje.

VOOR DE ONDERBOUW

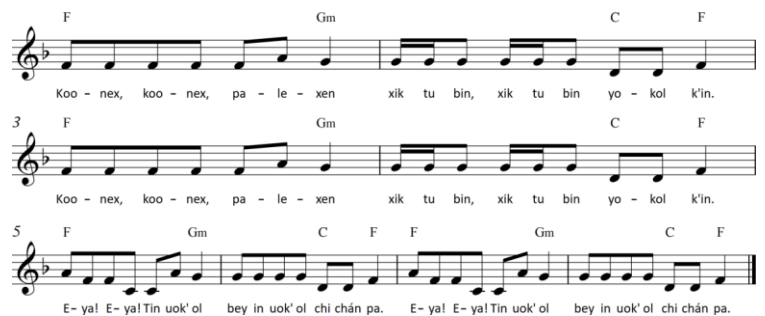
- Zing het lied voor en speel het basisritme op een grote trom. Laat de leerlingen in een kring staan en bewegen op de tel: één stap naar rechts en sluit aan (zij sluit).
- Ga zitten met de leerlingen en leer het lied aan.
- Geef iedere leerling twee stokjes en speel het basisritme.
- Wissel bewegingen, spelen en zingen met elkaar af.

VOOR DE MIDDEBOUW

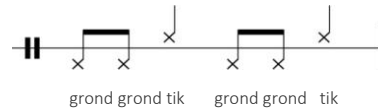
- ZING** met de klas het lied en begeleid met **KLANKSTAVEN**.
- Leg de klankstaven C-D-F-G-A naast elkaar neer op de grond samen met de grafische partituur.
- Laat 2 leerlingen op de grond zitten voor de klankstaven en leer de grafische partituur aan. Verdeel de 4 maten over de twee leerlingen, bijvoorbeeld: leerling 1 speelt maat 1 + 2, leerling 2 speelt maat 3 + 4.
- Lukt dit? Wissel dan het zingen en het spelen met elkaar af.
- Kleed het lied verder aan naar wens. Laat de leerlingen zelf ook met ideeën komen om de sfeer te verklanken.

Maya's

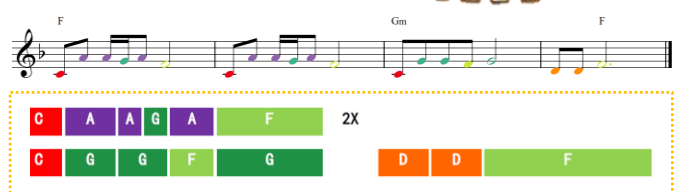
HET LIED 'KONEX, KONEX'

BASISRITME

KLANKSTAVEN & KLEURKAARTEN

Middeleeuwen

MIDDELEEUEWEN 500 na Chr. tot 1500 na Chr.

VOOR DE MIDDEBOUW

Lied: Chris Chris Winsemius.

In splitscreen ook de animatie van Helga Boekstijn

Een ridderlijk lied om heerlijk mee te zingen en spelen. Bekijk samen met je klas [DEZE](#) video en speel mee met Ridder Martijn en Ridder Koen. In de video zie je een tafelfitme en een zwaardspel.

Middeleeuwen vervolg

- **ZING** met de **BOVENBOUW** de Nederlandse tekstvariatie op de prachtige melodie van Scarborough Fair. In deze tekst wordt het Middeleeuwse leven bezongen. Klik [HIER](#) voor de bladmuziek en audio.
- Laat een aantal leerlingen ook de dragende **BEGELEIDINGSPARTIJ** zingen. Leer deze aan door gebruik te maken van een versimpelde 'GUIDONISCHE HAND'.
- Houd je linkerhand voor je, schrijf op je pink: **DO**, ring: **RE**, middel: **MI**, wijs: **FA** en duim: **SO**.
- Wijs de vingers aan en oefen het spreken van de juiste namen een paar keer. Varieer ook met 'een andere volgorde' van de vingers aanwijzen.
- **SPEL**: sta in een kring en wijs in willekeurige volgorde de vingers aan. Laat de leerlingen één voor één in de kring de juiste toon zeggen (do, re, mi, fa, so). Zeg je de verkeerde noot? Dan ben je af en stap je uit de kring. Verhoog het tempo om het moeilijker te maken.
- Oefen nu de vocale begeleidingspartij. Bekijk [HIER](#) de bladmuziek.
- Lukt dit? Verdeel de coupletten onder de leerlingen en laat de overige leerlingen de begeleidingspartij zingen.
- Verrijk het lied naar hartenlust met klankstaven en/of een tafelfritme zoals in [DEZE](#) video.

EN TOEN... Een Toonzetters TIJDLIJN

'GUIDONISCHE HAND'. In de Middeleeuwen bedacht Guido van Arrezzo dit hulpmiddel om makkelijker te zingen met elkaar. Elk vingerkootje gaf een andere toon aan. Door de vingerkootjes aan te wijzen kon je eenvoudiger de juiste intervallen (afstanden tussen tonen) zingen. Meer weten over de geschiedenis van het NOTENSCHRIFT? Bekijk dan [DEZE](#) korte video van Clipp Hanger.

SCARBOROUGH FAIR — tekst Iris Steiner

Ga je mee naar Scarborough Fair,
verse kruiden van heinde en verre.
De ambachtsman en kooplieden daar,
verhandelen hun beste koopwaar.

Over paden en water gaat onze reis,
naar jaarmarkt vol drank en spijs.
Een buidel vol munten dragen wij,
stads-, land en markt tot aan heerschappij.

Ga je mee naar Scarborough Fair,
muzikant, boer en militair?
Voor elk wat wils, hoofd, handen en hart
vertier en vermaakt verlicht uwe smart.

Hoor mij aan, onthoud wat ik zeg,
Peterselie, drijft bitterheid weg
Salie brengt wijsheid, tijm geeft u moed.
Rozemarijn opdat u liefde ontmoet.

Ga je mee naar Scarborough Fair,
verse kruiden van heinde en verre.
De ambachtsman en kooplieden daar,
verhandelen hun beste koopwaar.

Piraten

GOUDEN EEUW - PIRATEN

1650 na Chr. tot 1730 na Chr.

Voor de **MIDDENBOUW**

In [DEZE](#) video leer je een bodypercussie bij een echt piratenlied geschreven op de melodie van Vangelis- Conquest of paradise.

Conquest of paradise – 'IK BEN PIRAAT'

Componist: Vangelis
Tekstvariatie: Annelies van der Maas & Annemieke Roeling

Chord progression and lyrics for 'IK BEN PIRAAT':

Dm A Dm C
Ik ben pi-raat, vaar de zee-en rond. Ik ben pi-raat, pas maar op. Want
F C Bb A
als ik jou hier zo te-gen-kom. Dan gooi ik jou in't rui-me sop. Ik
Dm A Dm C
ben pi-raat, op een heel groot schip. Ik ben de baas van de zee. Dus
F C Bb A
denk maar niet dat je mij iets doet want in mij schuilt pi-ra-tenbloed.

Fragment uit de play-a-long
'Drunken sailor' i.s.m. Musication

PLAY A LONG - DRUNKEN SAILOR

Zing, speel en beweeg mee met [DEZE](#) play-a-long van de Drunken Sailor gemaakt door Toonzetters in samenwerking met **MUSICATION**.

De ChordBuddy, een hulpstuk voor op de gitaar, staat hierbij centraal. Nieuwsgierig geworden naar de mogelijkheden van de ChordBuddy? Hou onze website in de gaten! Binnenkort is hier het lesmateriaal van het ChordBuddy project gratis te bekijken! Dit materiaal is SPECIAAL gemaakt voor het SPECIAAL ONDERWIJS.

INDUSTRIËLE REVOLUTIE – 1760 na Chr. tot 1870 na Chr. Voor de MIDDENBOUW en BOVENBOUW

SYSMO - GEBARENTAAL VOOR MUZIEK

Altijd al dirigent willen zijn? Speel mee met [DEZE](#) machinemuziek. Deel instrumenten zoals bijvoorbeeld schudei, soundshape, darbuka of stokjes uit en kies een dirigent. Heb je geen instrumenten? Geen nood! Je kan deze opdracht ook prima uitvoeren met bodypercussie. Klik [HIER](#) voor de backingtrack.

Grootmoederstijd

Voor de ONDERBOUW en MIDDENBOUW

GASTTOONZETTER EMMA VAN DOBBEN
maakt zingbare prentenboeken en is naast muziekdocent ook poppenspeler.

www.muzikaleverhalen.com

Speel mee bij het prachtige zingbare prentenboek bij het lied 'Advocaatje ging op reis' Bekijk [HIER](#) de video.

OPA & OMA liedjestip!
LUISTER eens naar [DIT](#) liedje en ga in gesprek met je opa en oma over vroeger. Wat deden ze vroeger voor spelletjes? Hadden ze ook computers en een televisie? Wat weten zij nog van hun eigen opa en oma? Vraag aan je opa en oma en teken vervolgens samen jullie familiestamboom.

1. Volg de hand van de dirigent, als hij beneden is, dan sla, tik of klap je 1x.

2. Handen open, wiebelvingers
Speel zo snel mogelijk (maar niet te hard).

3. Handen omhoog of omlaag
Speel mee met de dynamiek die de dirigent aangeeft.

4. Speel het basisritme mee.

De jaren 70

In 1974 won ABBA het Eurovision Songfestival met het swingende nummer **WATERLOO**. Wie kent het niet? Zin om de dag lekker energiek te beginnen? Geef elke leerling 2 schudeitjes en dans mee met [DEZE](#) Just Dance video.

RANKING THE STARS!

Gebruik [DIT](#) werkblad en kies 10 winnende optredens uit [DEZE](#) YouTube afspeellijst van 1956 – 2019. Laat de leerlingen de optredens beoordelen en tel achteraf samen de punten op! Welk optreden heeft er gewonnen volgens de klas?

Toekomst

SCHRIJF JE EIGEN GESCHIEDENIS!

Kies met de klas een popsong uit en bedenk samen hoe jullie dit lied gaan uitwerken. Willen jullie het lied zingen met karaoke? Begeleiden met trommels of boomwhackers? Of misschien willen jullie wel een lipdub maken, een videoclip met tableau vivant of een tof TikTok filmpje. Wat jullie ook kiezen, zorg dat dit memorabele eindresultaat wordt vastgelegd op video of audio voor later!